

Vážená pani
Dana Mareková
dana.marekova@gmail.com

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/kontakt	Bratislava
4970/2019/ 17. 9. 2019	6813/2019	Szelecká/ 02 5822 1158	23. 9. 2019

Vec: Stanovisko k vyjadreniu zo dňa 17. 9. 2019 – zaslanie

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (ďalej len „ÚJD SR“) touto cestou zaujíma stanovisko k obsahu Vášho vyjadrenia zo dňa 17. 9. 2019. Na úvod ÚJD SR uvádza, že nespochybňuje účel nezávislej občianskej kontroly v súvislosti s rozhodovacími procesmi orgánov verejnej moci. Práve naopak, občianska kontrola zvyšuje kvalitu rozhodovacích procesov orgánov verejnej moci a prispieva k stabilizácii miery účasti verejnosti na konaniach týkajúcich sa životného prostredia. Avšak iba konštruktívna občianska kontrola môže naplniť takýto účel.

V záujme dosiahnutia korektnosti a úplnosti informácií zmienených vo Vašom vyjadrení, je nevyhnutné niektoré Vami namietané body doplniť o postupný vývoj.

ÚJD SR poznamenáva, že hodnotenie súladu rozhodovacej praxe orgánu verejnej moci s medzinárodnou zmluvou prislúcha kompetentným súdnym, prípadne mimosúdnym orgánom, ktorým takéto postavenie vyplýva zo zákona alebo medzinárodnej zmluvy. Nakoľko otázka záväznosti Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“) bola v rámci komunikácie medzi Slovenskou republikou a Aarhuským výborom pre súlad uvedená na správnu mieru, nie je potrebné sa k nej ďalej vyjadrovať.¹

V súvislosti s dôvodom existencie Smernice o identifikácii a odstraňovaní citlivých informácií v dokumentáciách pre sprístupnenie verejnosti (ďalej len „Smernica“), metódou jej interpretácie a následnej aplikácie predmetných ustanovení v rámci činnosti ÚJD SR je nutné poznamenať, že je prívčasné konštatovať ich možný nesúlad s Aarhuským dohovorom pred vydaním stanoviska k Druhej správe o pokroku (Second Progress Report).

Vzhľadom na skutočnosť, že Smernica bola novelizovaná v júni roku 2019, nie je možné konštatovať, že by jej nesúlad s Aarhuským dohovorom mohol byť vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) v roku 2012. Taktiež nie je celkom správne uvedené,

¹ Stanovisko Slovenskej republiky k Prvému hodnoteniu pokroku vo vykonávaní rozhodnutia VI/8i o plnení záväzkov vyplývajúcich z dohovoru zo strany Slovenska (First Progress Report), str. 2, dostupné na webovom sídle: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/compliance/MoP6decisions/VI.8i_Slovakia/Correspondence_with_Party/frPartyVI8.i_15.03.2019_statement.pdf.

že by Aarhuský výbor pre súlad ustanovil, že všetky informácie z konaní podľa Atómového zákona sú považované za informácie o životnom prostredí. Problematikou Smernice pred jej novelizáciou bola totiž definícia citlivých informácií, ktorá podľa názoru Aarhuského výboru pre súlad nerozlišovala informácie týkajúce sa životného prostredia.²

Vychádzajúc z požiadaviek uložených Slovenskej republike Aarhuským výborom pre súlad, ÚJD SR pristúpil k regulačným opatreniam, ktorých výsledkom bola úprava Smernice, schválená dňa 14. 6. 2019. Konkrétne v úprave išlo o zavedenie definičného rámca pre informácie o životnom prostredí, ako aj jasné vymedzenie, ktoré informácie sú v zmysle Smernice považované za citlivé.³ Smernica výslovne adresuje skutočnosť, že informácia o životnom prostredí nemôže byť svojou povahou považovaná za citlivú informáciu.⁴ V Smernici sa ďalej explicitne uvádza, že informácie o životnom prostredí, tak ako sú definované v článku 2 ods. 3 Aarhuského dohovoru (týkajúce sa najmä emisií do životného prostredia, údaje o množstve a zložení rádioaktívnych odpadov), sa musia zverejniť bez obmedzenia.⁵

So zreteľom na skutočnosť, že Smernica v článku 8 stanovuje, že ruší Smernicu zo dňa 12. 8. 2016, je bezpredmetné k zrušenej Smernici zaujímať stanovisko. Nakoľko k dnešnému dňu zatiaľ neexistuje autoritatívny názor k stavu súladu textu novej Smernice s ustanoveniami Aarhuského dohovoru, je v tomto ohľade predčasné pristupovať k záverom.⁶

Ďalej je vo Vašom vyjadrení obsiahnuté tvrdenie, že povoľovacie konanie týkajúce sa projektu jadrovej elektrárne Mochovce blok 3, 4, ktorému predchádzalo posudzovanie vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o EIA“) malo byť, berúc do úvahy rozsudok NS SR, zopakované. ÚJD SR by tu rád poukázal na rozkladové rozhodnutie č. 291/2014 zo dňa 23. 5. 2014, ktoré nasledovalo po rozsudku NS SR z roku 2013.

V rámci predmetného konania bola vec vrátená späť na rozkladové konanie za širokej účasti nielen Greenpeace Slovensko, ale aj ďalšej verejnosti. Povinnosť uložená rozsudkom NS SR bola splnená, pričom sa ÚJD SR zaoberal všetkými relevantnými námietkami účastníkov správneho konania a rovnako boli podrobne preskúmané postupy prvostupňového orgánu, prvostupňového rozhodnutia, podaného rozkladu a stanoviska prvostupňového orgánu k podanému rozkladu rozkladovou komisiou.⁷ Výsledok rozkladového rozhodnutia nebol zo strany širokej občianskej verejnosti napadnutý.

V tejto súvislosti je tiež nevyhnutné uviesť, že dňa 28. 10. 2014 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) vydal nález III. ÚS 304/2014-88, ktorým skonštatoval porušenie ústavných práv Slovenských elektrární, a.s. práve v konaní NS SR, ktoré viedlo k spomínanému rozsudku sp. zn. 5 Sžp 21/2012. Rozsudok NS SR Ústavný súd SR nezrušil, resp.

² Prvé hodnotenie pokroku vo vykonávaní rozhodnutia VI/8i o plnení záväzkov vyplývajúcich z dohovoru zo strany Slovenska (First Progress Review), ods. 18., dostupné na webovom sídle: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/compliance/MoP6decisions/VI.8i_Slovakia/Correspondence_with_Party/First_progress_review_on_VI.8i_Slovakia_adopted_21.02.2019.pdf.

³ Smernica o identifikácii a odstraňovaní citlivých informácií v dokumentáciách pre sprístupnenie verejnosti [ďalej len „Smernica“], Časť 3.1 a 3.2, dostupné na webovom sídle: [https://www.ujd.gov.sk/ujd/WebStore.nsf/viewKey/SCI/\\$FILE/smernica_citlive_informacie.pdf](https://www.ujd.gov.sk/ujd/WebStore.nsf/viewKey/SCI/$FILE/smernica_citlive_informacie.pdf).

⁴ Čl. 3 ods. 2 Smernice.

⁵ Čl. 3 ods. 2 Smernice.

⁶ Čl. 8 Smernice, „Zrušuje sa Smernica o identifikácii a odstraňovaní citlivých informácií v dokumentáciách pre sprístupnenie verejnosti S 330 019:16, č. 2290/2014 zo dňa 12. 8. 2016.“

⁷ Rozhodnutie ÚJD SR č. 291/2014, str. 29.

nevrátil vec na nové konanie najmä z dôvodu, že práve v tom čase už bolo ukončené druhé rozkladové konanie zavŕšené vydaním rozhodnutia č. 291/2014 za plnej účasti verejnosti.

Dĺžka povolenej prevádzky jadrových zariadení môže byť z hľadiska časových a technických obmedzení rôzna. Existujú požiadavky na platnosť povolenia bez časového obmedzenia, s časovým obmedzením, s technickým obmedzením alebo kombináciou viacerých obmedzení.

Zmena zákona v časti týkajúcej sa trvania povolenia na prevádzku bloku V2 jadrovej elektrárne Jaslovské Bohunice, ako aj ostatných jadrových zariadení, **však nie je rozhodnutím ÚJD SR**. Prijímanie zákonov patrí do výlučnej kompetencie Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá jej z postavenia najvyššieho zákonodarného orgánu v zmysle deľby štátnej moci (pochádzajúcej od občanov) vyplýva. Ostáva teda otázne, či by skutočnosti, ktoré sú Vami považované za nedostatky zákona, mali byť pričítavané ÚJD SR, ktorý v zmysle článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky iba koná v rozsahu a spôsobom, ktorý stanovuje zákon.

Vo Vašom vyjadrení je taktiež určená nutnosť uskutočnenia posudzovania vplyvu na životné prostredie pre „zvýšenie výkonu blokov 1, 2 jadrovej elektrárne Mochovce“. V zmysle zákona o EIA je príslušným orgánom, ktorý plní povinnosť na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky a nie ÚJD SR.⁸ Nie je preto vo vecnej pôsobnosti ÚJD SR v tejto súvislosti zaujímať stanovisko.

ÚJD SR zo svojej doterajšej činnosti nie je známe znepokojenie zo strany inej občianskej verejnosti, okrem úzkeho počtu mimovládnych organizácií sídliačich najmä v Rakúskej republike. Naopak, verejnosť osídľujúca okolie jadrových zariadení v Slovenskej republike prejavila plnú dôveru ÚJD SR pri výkone štátneho dozoru nad jadrovou bezpečnosťou jadrových zariadení pri využívaní jadrovej energie na mierové účely.⁹

S prihliadnutím na vyššie uvedené upresnenia je možné uzavrieť, že ÚJD SR v rámci svojej pôsobnosti nijakým spôsobom neobmedzuje uplatňovanie práv vyplývajúcich osobám z ustanovení medzinárodných dohovorov. ÚJD SR má za to, že mu údajné nedostatky a chyby, na ktoré poukazujete vo svojom vyjadrení zo dňa 17. 9. 2019 nemožno pričítať.

S pozdravom

Úrad jadrového dozoru SR
Bajkalská 27, P. O. Box 24
820 07 Bratislava 27

15

JUDr. Martin Pospíšil
riaditeľ odboru legislatívno-právneho

⁸ Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o EIA), čl. 3, písm. k).

⁹ Vyjadrenie Záujmového regionálneho združenia miest a obcí Mochovce, dostupné na webovom sídle: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/compliance/MoP6decisions/V1.8i_Slovakia/Correspondence_with_Observer/frObserver_MunicipalAssoc_18.04.2019_sk.pdf.

